

STANDARDY PRO ČESKÝ JAZYK A LITERATURU

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z českého jazyka a literatury ve složení:

Vedoucí:	Taťána Holasová, Gymnázium Opatov, Praha 4
Koordinátor za VÚP:	Jitka Altmanová, VÚP v Praze
Členové:	Eva Hájková, PedF UK Praha
	Jana Nedvědová, ZŠ Kutná Hora
	Zdeněk Košťál, ČŠI Praha
	Jiřina Šichová, ZŠ Praha 4,
	Vítězslava Hlaváčová, Gymnázium Voděradská, Praha 10
	Dagmar Burdová, ZŠ Litomyšl

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
Indikátor	<p>ČJL-5-1-01.1 Žák vybere z nabídky vhodný nadpis</p> <p>ČJL-5-1-01.2 Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení</p> <p>ČJL-5-1-01.3 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu</p> <p>ČJL-5-1-01.4 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku</p> <p>ČJL-5-1-01.5 Žák vystihne hlavní myšlenku textu</p>
Příkladové úlohy	<p>Výchozí text: Téměř všechny myšlenky a objevy učiněné během věků můžete nalézt v knihách. Kniha je jedním z největších lidských vynálezů. Existuje mnoho druhů knih – od beletrie (např. povídky a romány) po naučnou literaturu (např. příručky, slovníky, encyklopedie). První knihu zhotovili Egypťané před 5000 lety. Byla napsaná na papyrových svitcích. Římané vynalezli knihu, jak ji známe dnes; pro stránky použili upravenou zvířecí kůži – pergamen. Po staletí se knihy psaly ručně. Byly vzácné a drahé. V 8. století Číňané vynalezli knihtisk. Do Evropy se rozšířil během 15. století. Knih tisk umožnil vyrábět větší množství knih. Dnes se při výrobě knih využívají počítače, fotografické přístroje, stroje samy tisknou, skládají papír, sešívají jej a vážou do knihy.</p> <p>Vyber z nabídky nejvhodnější nadpis k uvedené ukázce: (A) Výroba novin (B) Z historie knih (C) Čtete rádi? (D) V knihovně</p> <p>Rozhodni o pravdivosti nebo nepravdivosti následujících tvrzení, vycházej z uvedeného textu: Dříve byly knihy vzácné a drahé, protože se psaly ručně. ANO – NE V knihách je zaznamenáno mnoho důležitých myšlenek a objevů. ANO – NE Knihtisk vynalezli Egypťané. ANO – NE Existuje málo druhů knih, většinou jsou to encyklopedie. ANO – NE</p> <p>Jak se nazývá upravená zvířecí kůže, kterou používali Římané pro stránky knih? _____</p> <p>Co je podle tvého názoru smyslem uvedeného textu? (A) text má čtenáře varovat před nevhodným obsahem některých knih (B) text čtenáře přesvědčuje o tom, aby se chovali ke knihám šetrně (C) text seznamuje čtenáře s tím, jak vznikly knihy a jak se vyvíjela jejich výroba</p>

	(D) text se snaží nalákat čtenáře k návštěvě knihovny
Poznámky k úloze	<p>Použitá ukázka je z Dětské ilustrované encyklopedie Svět kolem nás</p> <p>Řešení: Nejvhodnější nadpis: (B) Z historie knih Pravdivost tvrzení: ANO, ANO, NE, NE Jak se nazývá upravená zvířecí kůže: pergamen Smysl uvedeného textu: (C)</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
Indikátor	ČJL-5-1-02.1 Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou <u>nepodstatné</u> pro smysl (vyznění) textu ČJL-5-1-02.3 Žák vypíše požadovanou informaci z textu ČJL-5-1-02.4 Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta
Příkladové úlohy	<p>Která informace (věta) je pro popis kočky domácí nepodstatná? Číslo nedůležité věty napiš:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kočka má pružné a svalnaté tělo dokonale přizpůsobené lovu. 2. V kohoutku je vysoká asi 30 cm, délka těla včetně ocasu činí kolem 80 cm. 3. Má ostré zatažitelné dráčky a vynikající zrak, sluch a čich. 4. Černé kočky prý přinášejí smůlu. 5. Kůže kočky je pokryta srstí. 6. Kočičí tlapky jsou zakončeny měkkými polštářky. <p>Mezi slovy pod textem škrtněte slovo, které k následujícímu textu nepatří, významem z něho nevyplývá: Zelená jablka patří k méně oblíbeným druhům jablek, svou chutí však mnohdy předčí jablka s červeným líčkem. Dlouhou tradici v pěstování jablek má tradiční odrůda Zelené průsvitné dozrávající časně, a to na přelomu června a července. K novějším druhům patří například Idared.</p> <p>Pěstování ovoce, jablka, jaro, zelená jablka, časně zrající.</p> <p>Z textu o jablkách vypište název starší odrůdy jablek: _____</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Nepodstatná informace pro popis: věta číslo 4 Slovo, které významem nepatří k textu: jaro Starší odrůda jablek: Zelené průsvitné</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	ČJL-5-1-03.1 Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) ČJL-5-1-03.2 Žák posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí
Příkladové úlohy	<p>Přiřaď k názvu slohového útvaru číslo ukázky:</p> <p>zpráva _____ pozvánka _____ oznámení _____ vzkaz _____</p> <p>1. Zápis do mateřských škol v Kutné Hoře na školní rok 2011/2012 proběhne na počátku měsíce května. Přihlášky dětí se přijímají do 30. 4. 2011. (Kutnohorské listy)</p> <p>2. Vážení rodiče, srdečně vás zveme na představení školní akademie s názvem Zpátky v čase, které se koná v pátek 22. 4. 2011 od 18 hodin v aule školy. Těšíme se na setkání s vámi. (školní webové stránky)</p> <p>3. Ve čtvrtek pomáhali slovenští horští záchranáři ve Vysokých Tatrách 55leté české horolezkyni. Žena měla zraněnou nohu a potřebovala lékařskou pomoc. Zraněná Češka byla účastnicí horolezeckého soustředění, které se konalo na Zbojnické chatě. (Mladá fronta DNES)</p> <p>4. Moniko, prosím tě, až půjdeš dnes na trénink, stav se pro mě, budu na tebe doma okolo čtvrté hodiny čekat! (hlasová schránka)</p> <p>Vyber z nabídky, který údaj chybí v uvedené pozvánce:</p> <p>(A) název akce (B) časový údaj (C) místo konání (D) program</p> <p>Vážení rodiče, srdečně vás zveme na vánoční besídku, která se koná v naší třídě. Přijďte si s námi chvilku posedět, zazpívat vánoční koledy a popovídat. Kdo by našel ještě o trochu více času, může se jít vánočně bavit i do auly, kde vystoupí žáci naší školy s pohádkami a koledami. Poté můžete navštívit naši vánoční prodejní výstavu. Její výtěžek bude věnován na nákup učebních pomůcek. Těšíme se na setkání s vámi. Paní učitelka a žáci III. B.</p>
Poznámky k úloze	<p>Indikátor ČJL-5-1-14.1 je z důvodu elektronického testování zjednodušený z úkolu žák sestaví jednoduchý slohový útvar na úkol rozliší slohový útvar</p> <p>Řešení: zpráva - 3, pozvánka - 2, oznámení - 1, vzkaz - 4 chybějící údaj v pozvánce: (B) časový údaj</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	ČJL-5-1-03.3 Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení ČJL-5-1-03.4 Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce
Příkladové úlohy	<p>1. „Když jsem byl mlád,“ pravil král dvěma synům, když se byli před ním shromáždili, „zapomněl jsem v malé hospůdce v daleké zemi klobouček. Měl jsem za kloboučkem sojčí pérko.</p> <p>2. Král měl tři syny, zavolal však pouze dva, neboť třetího syna, Honzu, nebral vážně.</p> <p>3. Dnes už vím, co leží za všemi moři, za horami a lesy. A je mi smutno z vědění.</p> <p>4. Nemohl jsem se tehdy vrátit, musel jsem spěchat podívat se, co bylo za lesem, co bylo za horou, která byla za lesem, co za mořem, které bylo za horou, co za pouští, která byla za mořem.</p> <p>5. Je zajímavé, že Honzové často nejsou bráni vážně, ačkoliv, jak se ukáže i v této pohádce, nakonec si úctu vynutí.</p> <p>Vyber z nabídky správné pořadí úryvků tak, aby postupovaly podle časové a příčinné souvislosti (aby tvořily příběh):</p> <p>(A) 1, 2, 5, 4, 3 (B) 5, 2, 1, 3, 4 (C) 2, 5, 1, 4, 3 (D) 4, 5, 3, 1, 2</p> <p>Která z následujících vět by mohla tvořit závěr k dané ukázce?</p> <p>(A) Vzdechl a utřel si vlažnou slzu. (B) Vždycky jsem byl zvědavý. (C) Bylo jednou jedno království. (D) Král mu mával z okna na rozloučenou.</p>
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je z Čítanky pro 4. ročník (Nová škola) J. Werich: Král měl tři syny Řešení: Pořadí úryvků: (C) Závěr ukázky: (A)

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
Indikátor	ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl ČJL-5-1-04.2 Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě

<p>Příkladové úlohy</p>	<p>ČJL-5-1-04.1</p> <p>Žák vyslechne ukázkou (popřípadě sám přečte) a reprodukuje / píše její obsah.</p> <p>Příklady textů (rozsah okolo 100 slov):</p> <p>Náš pes Ben je moc milý a přítulný. Vždycky, když přijedeme na chatu, běhá radostně po okolí a hraje si s pejsky, kteří sídlí se svými páníčky v okolních chatách. Jednou během této hry jsme uslyšeli ránu a vzápětí bolestivé kňučení našeho pejska. Když jsme přiběhli, viděli jsme na jeho boku malou ránu, ze které tekla krev. Někdo našeho Bena postřelil! Jeli jsme k veterináři, který mu brok z těla vyjmul, ránu zašil a vyčistil. Když se Beník probрал z narkózy, byl jako opilý a smutně na nás koukal. Dnes už je úplně v pořádku. Toho, kdo Bena postřelil, jsme nikdy neodhalili.</p> <p>Při svých cestách světem překročil Fík jednoho dne sedmero hor a sedmero řek, a tím pádem se samosebou ocitl rovnou v pohádkové zemi. Poznal to už podle hradu potaženého černým sukнем. „No, tak to je jasný,“ řekl si, „mají tady šíleně smutnou princeznu.“ Šel rovnou ke králi a povídá jasnozřivě: „Maucta. Tak vaše princezna se nechce smát, co?“ Král jen smutně přikyvoval. „A čekáte na Honzu, že ano?“ „Kdepak,“ řekl král ještě smutněji. „Ten už tu byl a taky nic nepořídil.“ „Ale jděte, vždyť je to tak jednoduché!“ řekl Fík. Olízl princezniče tvář svým růžovým jazykem a holka se nemohla udržet smíchy. (Rudolf Čechura: Maxipes Fík)</p> <p>Nové pololetí jsme ve škole začali romanticky – 14. 2. jsme oslavili svátek svatého Valentýna. Už s předstihem byly v budově školy rozmístěny krabice, do nichž děti mohly vhazovat dopisy a vzkazy pro své kamarády a oblíbence. Po otevření valentýnských krabic bylo zjištěno, že jste odeslali více než 250 dopisů, vzkazů a přáníček. Dopisy dostávala převážně děvčata - z toho usuzujeme, že kluci byli při tvorbě asi pilnější. Nejvíce vzkazů se posílalo mezi žáky prvního stupně, na druhém stupni byla nejžádanější třída VI. C. Dodatečně přejeme hodně lásky i my a doufáme, že v příštím roce bude zájem o valentýnské krabice minimálně stejně velký jako letos. (školní časopis)</p> <p>ČJL-5-1-04.2</p> <p>Přečti si vzkaz od Pavla a řekni ho spolužákovi:</p> <p>Tondo, prosím tě, máš zítra odpoledne přijít ve dvě hodiny za Pavlem na hřiště. Chce si s tebou zahrát vybíjenou a pak byste mohli jít k jeho babičce. Nemáš se bát, prý se nezdržíte, do pěti budete určitě doma. Babička ale zaručeně upeče něco dobrého, třeba tvarohové buchty.</p>
<p>Poznámky k úloze</p>	

<p>Vzdělávací obor</p>	<p>Český jazyk</p>
<p>Ročník</p>	<p>5.</p>
<p>Tematický okruh</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p>
<p>Očekávaný výstup</p>	<p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na</p>

RVP ZV	záznamníku
Indikátor	<p>ČJL-5-1-05.1 Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJL-5-1-05.2 Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná</p> <p>ČJL-5-1-05.3 Žák změní dialog na vzkaz apod.</p>
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-1-05.1</p> <p>Na základě uvedených informací vedou dva žáci dialog:</p> <p>1) Odpoledne se chtějí jít koupat, jeden nemůže, musí jít pomáhat babičce, domluví se, že půjdou další den</p> <p>2) návštěva kina - pátek - 18 hodin - sraz půl hodiny před představením na náměstí</p> <p>3) pondělí – 17 hodin – koncert – Obecní dům Praha – Antonín Dvořák</p> <p>4) Martina mi řekla, abych s ní šla odpoledne na koupaliště. Odpověděla jsem, že nemohu, protože musím jít pomáhat babičce na zahradu. Martina se mě zeptala, jestli bych nemohla jít pomáhat babičce zítra. Odpověděla jsem, že ne, protože babička jde zítra k lékaři a nebude doma. Kromě toho už jsem jí to slíbila. Martina navrhuje, že půjdeme zítra, já souhlasím.</p> <p>Témata na telefonní hovor (pozdrav, představení se, krátký rozhovor, rozloučení): pozvání na narozeniny, přání k svátku, omluva ve škole, zavolání lékařské pohotovosti, omluva z dohodnuté schůzky, akce, oznámení dopravní nehody, požáru apod.</p> <p>Témata na zanechání vzkazu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pro maminku: zdržíš se u kamaráda - pro kamaráda: zítra odpoledne k němu nepřiďeš - pro spolužáka: jaký úkol máte na další den do školy - pro babičku: zítra po škole se u ní stavíš apod. <p>ČJL-5-1-05.2</p> <p>Je uvedený telefonický rozhovor úplný nebo něco chybí? V případě, že ano, řekni, co chybí!</p> <p>A: Tady Petr Novotný. B: Ahoj Petře, co děláš? Jedu na kole na hřiště, nechceš jet se mnou? A: Možná bych jel. Jak dlouho tam chceš být a kdo tam bude? B: Budu tam asi hodinu, pak musím domů. Budou tam určitě kluci z naší třídy, zahrajeme si fotbal A: Tak já pojedu, stav se pro mě asi za čtvrt hodiny, zatím ahoj. B. Ahoj, uvidíme se.</p>

	<p>Napiš, co chybí v uvedeném vzkazu na záznamníku: Jé, to je škoda, že nejsi doma. Zítra tě zvu do cukrárny, sejdeme se ve dvě hodiny. Tak ahoj, už se těším.</p> <p>ČJL-5-1-05.3</p> <p>Uvedený dialog maminky a paní učitelky změň na vzkaz pro paní učitelku:</p> <p>Maminka: Dobrý den, paní učitelko. Paní učitelka: Dobrý den, paní Šťastná. Ráda vás slyším. Potřebujete něco? Maminka: Chci omluvit naši Martinu. Je nemocná, celou noc měla teplotu a stěžuje si, že ji bolí v krku. Půjdeme teď dopoledne k paní doktorce. Paní učitelka: Dobře paní Šťastná, omluvím ji. Dejte mi prosím vědět, jak dlouho bude Martina stonat. Pro úkoly se stavíte? Maminka: Určitě, řeknu našemu Ondřejovi, aby se za vámi zastavil, pošlete je prosím po něm. Děkuji vám. Paní učitelka: Zařídím to, spolehněte se. Mějte se hezky a pozdravujte Martinu. Na shledanou. Maminka: Na shledanou.</p>
<p>Poznámky k úloze</p>	

<p>Vzdělávací obor</p>	<p>Český jazyk a literatura</p>
<p>Ročník</p>	<p>5.</p>
<p>Tematický okruh</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p>
<p>Očekávaný výstup RVP ZV</p>	<p>ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p>
<p>Indikátor</p>	<p>ČJL-5-1-06.1 Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka ČJL-5-1-06.2 Žák vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout</p>
<p>Příkladové úlohy</p>	<p>Který text informuje a který nás navíc chce přimět k nákupu?</p> <p>A: Firma Čistota uvedla na trh nový prací prostředek vhodný pro ruční praní i praní v automatických pračkách. Složení pracího prášku zaručuje dobrý prací výsledek v měkké i tvrdé vodě. K dispozici je balení po 2 kg, 4 kg i 8 kg.</p> <p>B: Firma Čistota přichází s novým vynikajícím pracím prostředkem, který vám zaručí, že vaše prádlo bude vždycky čisté. Vyzkoušejte jeho unikátní složení. V nabídce je úsporné dvoukilové balení, balení 4 kg, cenové zvýhodnění vás však nejvíc potěší u balení 8 kg.</p> <p>Přepište následující text jako reklamu.</p>

	Milena Čokoládová tyčinka 46 g Vyrábí: Orion Nestlé Česká republika
Poznámky k úloze	Úloha Přepište následující text jako reklamu patří k elektronicky netestovatelným . Řešení: Text A informuje, text B ovlivňuje rozhodování

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
Indikátor	ČJL-5-1-07.1 Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta ČJL-5-1-07.2 Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-07.1 Řekni větu Jano, běž do obchodu, kup rohlíky a neztrat' peněženku! tak, aby podle intonace bylo poznat, že jde o prosbu. Dokonči následující věty a řekni je tak, aby podle tvé rozdílné intonace bylo poznat, kdy se jedná o prosbu, příkaz nebo omluvu: Prosím vás ..... Buďte tak hodná, ... Promiň ..... Žádáme tě .....
	Oznam spolužákovi / paní učitelce, že máš zítra narozeniny a že ho / ji zveš na oslavu
	Dokonči následující oznámení a představ si, že je říkáš ve školním rozhlase: Fotografujete rádi? Časopis pro děti Sluníčko vypisuje soutěž o nejlepší obrázek na téma: Můj čtyřnohý kamarád.
	Jak se omluvíš v následujících situacích? Vytvoř alespoň dvě věty, kterými se omluvíš v následujících situacích. 1) zapomeneš si domácí úkol (paní učitelka/pan učitel) 2) rozbiješ míčem sousedovi okno (soused)
	ČJL-5-1-07.2 Představ se vhodnou formou v následujících situacích (2–3 věty):

	<ul style="list-style-type: none"> - přišel jsi do nové školy – představ se nejprve panu řediteli a pak svým novým spolužákům - změnil jsi sportovní oddíl – představ se novým spoluhráčům a trenérovi - jdeš na recitační soutěž – představ se a porotě
Poznámky k úloze	
Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
Indikátor	<p>ČJL-5-1-08.1 Žák rozliší <u>ve slyšené ukázce</u> spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.)</p> <p>ČJL-5-1-08.2 Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost</p>
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-1-08.2</p> <p>Možné komunikační situace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptat se v obchodě prodavačky na cenu zboží (kde nalézt určité zboží) - v knihovně na další knihu svého oblíbeného autora - v autobuse řidiče, zda staví na určité zastávce - omluvit se učiteli za nevypracovaný úkol - přivítat rodiče na školní besídce apod.
Poznámky k úloze	<p>Nabízená fonetická transkripce je z didaktického hlediska pro mladší školní věk naprosto nevhodná.</p> <p>Nelze propagovat nespisovnou výslovnost, je možné se domluvit na sledování vytypovaného pořadu, ve kterém by žáci měli za úkol vyhledávat nespisovnou výslovnost, případně využít např. archiv ČT apod.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	<p>ČJL-5-1-09.1 Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění</p> <p>ČJL-5-1-09.2 Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu</p> <p>ČJL-5-1-09.3 Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi</p> <p>ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí</p>

Příkladové úlohy

ČJL-5-1-09.1

Možné náměty pro vypravování:

Témata vycházející z vlastní zkušenosti dětí - jejich vlastní zážitky, příběhy se zvířaty apod.

Vytvoř krátké vypravování s následujícími slovesy (v jakýchkoli osobách a časech):

běžet, poskakovat, jít, pochodovat, vykračovat si

(obměna: žák si sám vybere 5 slov – podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce, číslovka – která použije ve vypravování)

Dokonči vypravování:

Sedím v houpacím křesle na verandě chaty a čtu si knížku. Jsem tu sám, klid, pohoda. Venku prší, dešť bubnuje do střechy, už se stmívá. Najednou slyším za oknem kroky. Přibližují se a vzdalují. A znovu.

ČJL-5-1-09.2

Možné náměty pro tvorbu popisu:

Popis předmětu, zvířete, osoby - hračka, dům, dětský pokoj; domácí mazlíček - pes, kočka; kamarád, člen rodiny

(nutný vizuální vjem - obrázek, fotografie, popisovaný předmět,...)

Popis pracovního postupu - oblíbený recept, přesazování rostliny, jednoduchý výrobek, čištění zubů, ... (činnost, kterou děti samy vykonávaly)

Pozorně si přečti následující text. Kuchař si popletl, co má při výrobě palačinek udělat nejdříve, co potom... Pomoz mu a napiš popis pracovního postupu ve správném pořadí!

- 1) Upečené horké palačinky potřeme džemem, zatočíme je nebo složíme a posypeme moučkovým cukrem.
- 2) Vejce pečlivě rozmícháme, rozředíme mlékem a za stálého míchání přisypeme polohrubou mouku.
- 3) Na přípravu palačinek potřebujeme 3 vejce, 500 ml mléka, 250 g polohrubé mouky, tuk na smažení, džem a cukr.
- 4) Přejeme vám dobrou chuť.
- 5) Z hotového hladkého těstíčka pečeme na pánvi potřené tukem tenké palačinky (pečeme je po obou stranách).

ČJL-5-1-09.3

Které věty můžeš použít do úvodu dopisu, které na závěr?

Posílám ti srdečný pozdrav....

Zdravím Vás a čekám Vaši rychlou odpověď...

Přeji ti hezký víkend ...

Zdravím tě a posílám pusu...

Těším se na brzkou shledanou...

Omlouvám se, že jsem se dlouho neozval...

Možné náměty pro psaní dopisu:

	<p>dopis z prázdnin rodičům, babičce, kamarádovi, dopis sourozenci na školu v přírodě, krátký dopis chlapci nebo děvčeti, se kterým si chceme dopisovat</p>
<p>Poznámky k úloze</p>	<p>Vypravování – úvod, vlastní vypravování a závěr, rozsah okolo 50–80 slov, vypravování je možné tvořit i podle obrázkové osnovy. Využívána je přímá řeč, slovesa, která výrazně postihují děj, a krátké věty k navození dějového napětí. Popis – úvod, vlastní popis, závěr, u popisu je akcentována uspořádanost, u pracovního postupu dodržení časové posloupnosti, možno tvořit i podle obrázkové nebo otázkové osnovy. Dopis – místo a datum, oslovení, sdělení, zakončení, podpis, adresa</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí
Příkladové úlohy	<p>Vyber z nabídky, co chybí v ukázce dopisu:</p> <p>(A) oslovení a podpis (B) P. S., místo a datum (C) nechybí nic (D) místo a datum, podpis</p> <p>Maminko, tatínku, posílám Vám vzpomínku z letního tábora, jistě víte, že vám píše vaše dcera Barbora. Strava se nedá jíst, dneska byl jen zelný list, polívka studená, co v ní plavou místo nudlí číslice a písmena. Myslela jsem prostě, že budou různé soutěže, slíbili bojovku, pak jsme hráli vybíjendu, na ovce a na schovku. Štefan, hlavní vedoucí, chodí s naší vedoucí, která je příšera, scházejí se, líbají se u totemu za šera. Proč jsem se nenarodila o pár let dřív? Dneska bych krásně chodila se Štefanem, co říká si Steve. Proč jste mě prostě neměli o pár let dříve? Řekla bych: nebuď nesmělý, líbej mě, Steve. Závěrem dopisu ještě trochu popisu: ta bréca vedoucí je tlustá jak dvě normální oddílové vedoucí. Když běží po lese, všechno na ní třese se. Užívá make-upu, co na ní ten Štefan vidí, to já prostě nechápu.</p> <p>P. S. Pošlete dvě tři sta, jsem bez peněz dočista.</p>
Poznámky k úloze	<p>Použitá ukázka je text písně Z. Svěráka a J. Uhlíře Dopis z tábora</p> <p>Řešení: V ukázce dopisu chybí: (D) místo a datum, podpis</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
Indikátor	ČJL-5-1-10.1 Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) ČJL-5-1-10.2 Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo
Příkladové úlohy	<p>V létě o prázdninách se Michal a Radek rozhodli, že přenocují ve stanu na zahradě u babičky. Odpoledne postavili stan a teď v něm leží zachumlaní do spacáků. Když se kluci odpoledne stěhovali do stanu, babička se strachovala: „Nebudete se tam, hoši, bát?“ „My a bát se?“ zlobili se kluci. „To nás máš, babi, za strašpytle?“</p> <p>Ale teď tu leží a nemůžou usnout. Napjatě poslouchají podivné šelesty a neznámé zvuky. Cítí, jak jim buší srdce. Pár kroků za plotem zahrady začíná les. Nikdy nevěřili na strašidla, ale teď je napadá – co kdyby přece? Každou chvíli přejede po plachtě stanu větev, jak se komíhá ve větru. Nebo to není větev? Kluci se začínají potit a oči mají dokořán. Napínají uši. Venku se zvedá vítr. Co to tak strašidelně šelestí v korunách stromů? A teď to venku zafunělo, teď to škrábe po plachtě! Co se to dobývá dovnitř? Venku se ozvalo zakňučení a nové škrábání. „Vždyť je to náš Mates!“ zvolal Michal. A už se kluci hrabou ven a otvírají stan. Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda.</p> <p>Kluci si oddychli. Netrvalo dlouho a všichni tři spokojeně spali. Chundelatý psí kožich kluky krásně hřál, a i když se venku čerti ženili, vítr hučel a padal déšť, chlapani o ničem nevěděli.</p> <p>Sestav jednoduchou osnovu vyprávění v heslech o čtyřech bodech:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ <p>Z vyprávění o chlapcích vypadl následující text. Na které místo v příběhu bys ho zařadil? Vyber větu z uvedené nabídky, na niž by vhodně navazoval.</p> <p>Kluci si představují divokého kance nebo zježenou hlavu s ohnivýma očima. Na stan dolehlo nějaké těžké tělo. „Mamí!“ vyjekl Radek.</p> <p>(A) „Nebudete se tam, hoši, bát?“ (B) Pár kroků za plotem zahrady začíná les. (C) Co se to dobývá dovnitř? (D) Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda.</p>
Poznámky k úloze	Řešení: Text navazuje na větu: (C) Co se to dobývá dovnitř?

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
Indikátor	<p>ČJL-5-2-01.2 Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejbliže k zadanému slovu</p> <p>ČJL-5-2-01.3 Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným</p> <p>ČJL-5-2-01.4 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy</p> <p>ČJL-5-2-01.5 Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)</p>
Příkladové úlohy	<p>Jak král pravil, tak se také stalo.</p> <p>Které z uvedených slov má svým významem nejbliže ke slovu pravil?</p> <p>(A) zakřičel (B) popřel (C) řekl (D) vysvětlil</p> <p>Náš pan učitel je dobrý člověk.</p> <p>Nahrad' slovo dobrý slovem významem protikladným - _____ slovem významem podobným - _____ slovem citově zabarveným - _____</p> <p>Která z následujících vět obsahuje slovo vícevýznamové?</p> <p>(A) Prohra ho zarmoutila. (B) Monika dostala nový míč. (C) Zelenina je zdravá, měli bychom ji jíst každý den. (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu.</p> <p>Vysvětlí další významy tohoto slova: _____</p> <p>Která z následujících možností obsahuje slova s protikladným významem?</p> <p>(A) skromný – nenáročný (B) milý – nesoustředěný (C) šťastný – nešťastný (D) líný – nešikovný</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: pravil: (C) řekl Věta s vícevýznamovým slovem: (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu. Další významy slova koruna: panovníkova koruna, koruna stromu (stačí tyto dva významy, jakkoli volně popsané) Slova s protikladným významem: (C) šťastný - nešťastný</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Stavba slova)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
Indikátor	<p>ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou</p> <p>ČJL-5-2-02.2 Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova</p> <p>ČJL-5-2-02.3 Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne</p> <p>ČJL-5-2-02.4 Žák k danému slovu uvede slova příbuzná</p>
Příkladové úlohy	<p>Výslovnost, nevýslovně, slovník, slovíčka, proslov, oslovení, vyslovit je skupina slov příbuzných se slovem slovo</p> <p>Urči stavbu slova nevýslovně</p> <p>část předponová _____</p> <p>kořen slova _____</p> <p>část příponová _____</p> <p>Které z následujících slov obsahuje předponu i příponovou část?</p> <p>(A) proslov</p> <p>(B) ledový</p> <p>(C) nstartovat</p> <p>(D) lékařka</p> <p>Rozříd' následující skupinu slov na slova příbuzná se slovem les a na tvary slova les: lesník, lesa, zalesnit, lesní, lesu, prales, lesem, pralesní</p> <p>slova příbuzná se slovem les:</p> <p>_____</p> <p>tvary slova les:</p> <p>_____</p> <p>Český jazyk je náš jazyk národní.</p> <p>Které z následujících slov není příbuzné se slovem český?</p> <p>(A) čeština</p> <p>(B) nečeský</p> <p>(C) Čech</p> <p>(D) česat</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>Stavba slova nevýslovně: část předponová: nevý-, kořen slova: slov, část příponová: -ně</p> <p>Slovo s předponou i příponovou částí: (C) nstartovat</p> <p>Slova příbuzná se slovem les: lesník, zalesnit, lesní, prales, pralesní</p> <p>Tvary slova les: lesa, lesu, lesem</p> <p>Se slovem český není příbuzné slovo: (D) česat</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Slovní druhy)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
Indikátor	<p>ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic)</p> <p>ČJL-5-2-03.1.2 Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh</p> <p>ČJL-5-2-03.3 Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu.</p> <p>ČJL-5-2-03.4 Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu</p> <p>ČJL-5-2-03.5 Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu</p> <p>ČJL-5-2-03.6 Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně</p>
Příkladové úlohy	<p>S poctivostí nejdál dojdeš!</p> <p>Urči slovní druh vyznačeného slova ve větě:</p> <p>(A) podstatné jméno (B) příslovce (C) zájmeno (D) sloveso</p> <p>Která z následujících vět <u>neobsahuje</u> příslovce?</p> <p>(A) Hlavní město naší republiky je Praha. (B) Můj kamarád Petr běhá nejrychleji z celého mužstva. (C) Cestovatel vyprávěl zážitky z cest velmi zajímavě a poutavě. (D) V pět hodin budu už určitě doma.</p> <p><i>Ve městech je bohužel často vidět volně pobíhající psy.</i></p> <p>Ve kterém z následujících příkladů je podstatné jméno ve stejném pádě, čísle a rodě jako podstatné jméno psy v uvedené větě?</p> <p>(A) namaluju sousedy (B) mluvím o příteli (C) sejdeme se s kamarády (D) nemáme rádi chyby</p> <p>Rozhodni, která z nabízených vět není napsaná správně – zaměř se na spojení podstatného a přídavného jména:</p> <p>(A) Žabí stehýnka jsou vyhlášená pochoutka. (B) Noví žáci se ve třídě rychle spřátelili. (C) Hluchí lidé potřebují naši pomoc. (D) V zoologické zahradě se vylíhla sokolí mlád'ata.</p> <p>Ve které větě je sloveso uvedeno ve 3. osobě čísla jednotného?</p> <p>(A) Proč se mnou nemluvíte? (B) Učení mě baví. (C) Při fotbale nás soupeři vždy porazí. (D) Rádi pozorujeme noční oblohu.</p>

Poznámky k úloze	Řešení: nejdál: (D) příslovce Věta, která neobsahuje příslovce: (A) Podstatné jméno ve stejném pádě, čísle, rodě: (A) sousedy Věta, která není napsaná pravopisně správně: (C) Věta se slovesem ve 3. osobě čísla jednotného: (B)
-------------------------	---

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura						
Ročník	5.						
Tematický okruh	Jazyková výchova (Tvarosloví)						
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary						
Indikátor	<p>ČJL-5-2-04.1 Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným (doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí)</p> <p>ČJL-5-2-04.2 Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád mužský životný).</p>						
Příkladové úlohy	<p>Která z následujících vět obsahuje pouze slova spisovná?</p> <p>(A) Mičuda mi spadla za plot k sousedům. (B) To je fakt hustý! (C) Adéla ode mě pořád vopisuje! (D) Dnes máme domácí úkol z angličtiny.</p> <p>Když jsme četli Malého prince, tak mi například vadilo, že spad z jiný planety. „To je přeci nesmysl,“ říkal jsem Kimovi. „Jak to, že ti to nevadí?“ A on, že je to pohádka. A tak jsem si pak znovu přečet o milionářovi, co pořád počítal peníze a na nic jiného neměl čas, a o tom králi, kterej přikazoval jen to, co šlo splnit, a o tom, jak se ochočuje liška, a najednou jsem to pochopil. Doopravdy se v Malém princí říká lidem o nich samejch, i když je to pohádka myšlená pro děti. (V. Stýblová: Můj brácha)</p> <p>Vypiš z textu do tabulky dva nespisovné tvary slov a nahrad' je tvary spisovnými:</p> <table border="1" data-bbox="370 1258 1114 1391"> <thead> <tr> <th>nespisovný tvar</th> <th>spisovný tvar</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Doplň do věty podstatné jméno ze závorky ve správném tvaru tak, aby byla mluvnicky a pravopisně správně:</p> <p>Velké vzdálenosti jsou dnes překonávány moderními _____ (letadlo). Děti jely na školu v přírodě se svými _____ (učitel). Na poli si vesele hráli ušatí _____ (králík). Při výtvarné výchově jsme malovali vodovými _____ (barva).</p>	nespisovný tvar	spisovný tvar				
nespisovný tvar	spisovný tvar						
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Věta obsahující pouze spisovná slova: (D) Nespisovné tvary např.: Malého, kterej; spisovně: Malého, který Podstatná jména ve správném tvaru: letadly, učitel, králíci, barvami</p>						

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-05 vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
Indikátor	ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) ČJL-5-2-05.2 Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)
Příkladové úlohy	<p>Českým zemím kdysi vládli králové. Která z následujících dvojic slov je základní skladební dvojice uvedené věty? (A) českým zemím (B) kdysi vládli (C) zemím vládli (D) králové vládli</p> <p>Tatínek při žehlení pečlivě narovnal rukávy košile. Která z následujících skladebních dvojic není utvořena správně? (A) tatínek narovnal (B) tatínek při žehlení (C) narovnal při žehlení (D) narovnal pečlivě Která z možností A-D je základní skladební dvojicí věty? _____</p> <p>Stany postavily nečekaně rychle děti z prvního oddílu. Která z následujících možností je podmět uvedené věty? (A) stany (B) postavily (C) oddílu (D) děti</p> <p>Která z následujících vět má několikanásobný podmět? (A) První přišel na hřiště Jirka. (B) Včera celý den pršelo. (C) Na zahradě zpívají kosi, sýkorky a pěnkavy. (D) Proč se na mě tak díváš?</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Základní skladební dvojice věty: (D) králové vládli Nesprávně utvořená skladební dvojice: (B) tatínek při žehlení, základní skladební dvojice: (A) tatínek narovnal Podmět uvedené věty: (D) děti Věta s několikanásobným podmětem: (C)</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
Indikátor	ČJL-5-2-06.1 Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí ČJL-5-2-06.2 Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
Příkladové úlohy	<p>Která z následujících vět je větou jednoduchou?</p> <p>(A) Kořata běhala vesele po domě i po dvoře. (B) Jedno se někam zaběhlo, nemohli jsme ho nalézt. (C) Máma kočka truchlila a odmítala jíst. (D) Bylo nám jí líto, ale pomoci jsme jí nemohli.</p> <p>Který z nabízených větných vzorců odpovídá následujícímu souvětí?</p> <p>Lev zoufale řval a bránil se ze všech sil, ale nemohl se ze sítě vymotat.</p> <p>(A) V1, V2, ale V3. (B) V1, ale V2. (C) V1 a V2, ale V3. (D) V1 a V2, V3.</p>
Poznámky k úloze	Řešení: Věta jednoduchá: (A) Větný vzorec: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Indikátor	ČJL-5-2-07.1 Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu
Příkladové úlohy	<p>Liška celou hodinu běhala a skákala, ale na hrozny nedosáhla.</p> <p>Kterým z následujících spojovacích výraz můžeš nahradit spojku ale, aby smysl sdělení zůstal zachován?</p> <p>(A) když (B) i (C) potom (D) avšak</p> <p>Správný člověk je věrný svým přátelům. Stojí při nich za všech okolností.</p> <p>Kterým z nabízených spojovacích výrazů lze vhodně spojit věty jednoduché v souvětí?</p> <p>(A) který (B) i když (C) a (D) kde</p>
Poznámky k úloze	Spojovací výraz nahrazující spojku ale: (D) avšak Spojovací výraz, který spojí vět jednoduché v souvětí: (C) a

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
Indikátor	ČJL-5-2-08.1 Žák správně píše/doplňuje i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných ČJL-5-2-08.2 Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického
Příkladové úlohy	<p>Které z následujících slovních spojení není napsané pravopisně správně?</p> <p>(A) viděli jsme vysoké kopce (B) květinám usychají lístečky (C) mile se usmívala (D) do třídy přibil Zbyněk</p> <p>Do kterého spojení doplníš pouze i/í, aby bylo napsané pravopisně správně?</p> <p>(A) tatínek sl-b-l koupit l-že (B) umět v-jmenovaná slova je v-hra (C) dům nev-padal ob-dleně (D) z kůry stromů v-sely l-šejníky</p> <p>Bratranec chová čtyři (pes).</p> <p>Který tvar slova pes z nabídky můžeš doplnit do uvedené věty tak, aby byla napsaná správně?</p> <p>(A) psi (B) psy (C) psové (D) psa</p>
Poznámky k úloze	Řešení: (D), (D), (B)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
Indikátor	<p>ČJL-5-2-09.1 Žák na základě znalosti shody přísudku s podmínkem používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu</p> <p>ČJL-5-2-09.2 Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)</p>
Příkladové úlohy	<p>Ve které z následujících vět je chyba ve shodě přísudku s podmínkem?</p> <p>(A) Do zoologické zahrady přibyly nová zvířata. (B) Šli jsme se na ně odpoledne podívat. (C) Chlapci se nejdéle zdrželi v pavilonu šelem. (D) Dívky zase nejvíce zaujaly žirafy.</p> <p>Doplň správně čárky mezi slovy v následujících větách (pokud chybí):</p> <p>(A) Milý Petře pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek maminka sestra i já. (C) Na smlouvenou schůzku přišli Karel Petr Ondřej a Filip. (D) V létě jsme procestovali Itálii a Rakousko.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>Věta s chybou ve shodě přísudku s podmínkem: (A)</p> <p>Věty s doplněnými čárkami:</p> <p>(A) Milý Petře, pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek, maminka, sestra i já. (C) Na smlouvenou schůzku přišli Karel, Petr, Ondřej a Filip. Věta (D) je napsaná správně.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
Indikátor	ČJL-5-3-01.1 Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku ČJL-5-3-01.2 Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí
Příkladové úlohy	ČJL-5-3-01.1 Záznam o přečtené knize (rozsah minimálně 50 slov): <ul style="list-style-type: none"> - autor, název knihy, ilustrátor, rok vydání, nakladatelství - stručně, o čem kniha je - proč se čtenáři líbila / nelíbila – zdůvodnění - doporučení ostatním – zdůvodnění - případně jednající postavy, hlavní postava - přečtení vybrané ukázky (zdůvodnit svůj výběr) <p>Žák prezentuje ostatním spolužákům, ti se ho ptají na další informace o knize, které je zajímají. Žáci zpracovávají záznamy o knihách do čtenářských deníků nebo na volné listy papíru, které zakládají do svých portfolií.</p> ČJL-5-3-01.2 Na základě vyslechnutého textu (přednes učitele, audiozáznam) žák stručně vyjádří hlavní myšlenku ukázky, zda se mu ukázka líbila / nelíbila, své tvrzení zdůvodní (dialog, diskuse).
Poznámky:	Žák je schopen se stručně, jasně a srozumitelně vyjádřit o přečtené knize nebo přečtené / slyšené ukázce.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
Indikátor	ČJL-5-3-02.1 Žák přednese a volně reprodukuje text ČJL-5-3-02.2 Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma ČJL-5-3-02.3 Žák napíše pohádku, bajku
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-3-02.1, 2, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukce básní a textů z čítanky - dokončení textu - vypravování vlastních zážitků (např. z výletu) - pohádka, bajka – tvorbu lze dětem usnadnit např. zadáním postav, ponaučení k bajce apod. <p>Vyber si jedno z následujících přísloví a použij ho jako ponaučení ke krátké bajce:</p> <p>Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. Bez práce nejsou koláče. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Můžeš využít např. následující dvojice postav: vlk a zajíc, kočka a myš, vrána a liška</p> <p>Vytvoř pohádku s následujícími postavami – drak, princezna, lakomý král, ... Moderní verze – pohádka na téma čištění zubů, vaření čaje, ...</p>
Poznámky:	Rozsah vytvořených textů: okolo 50–80 slov

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura										
Ročník	5.										
Tematický okruh	Literární výchova										
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů										
Indikátor	ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)										
Příkladové úlohy	<p>1. Máma smaží bramborák, nad pánví se zvedá mrak, modrý mrak se z pánve zvedá, už se tvoří kůrka hnědá, a té vůně po kuchyni! Až to dělá v puse sliny.</p> <p>2. brambor, lilek hlíznatý, až 1 metr vysoký, u nás jednoletá užitková rostlina, z čeledi lilkovitých s namodrale bílými květy a zelenými bobulemi; všechny zelené části jsou jedovaté, pochází z Jižní Ameriky</p> <p>3. „I jakpak ji nemám bít, když umí jen z konopí zlaté nitky příst,“ odpověděla matka. „Nu, když umí z konopí zlaté nitky příst, tedy mi ji prodejte“ – řekl kníže. „Ráda, co mi za ni dáte?“ „Půl měřice zlata.“</p> <p>4. Sejměte kryt baterie. Připojte konektor baterie k nabíječce. Nabíječku připojte k zásuvce. Nabíječka baterií není hračka – nabíjení musí být vždy prováděno dospělou osobou.</p> <p>Přiřaď v tabulce k typu textu číslo odpovídajícího úryvku:</p> <table border="1" data-bbox="370 1406 1026 1637"> <thead> <tr> <th>typ textu</th> <th>číslo úryvku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>pohádka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>návod k použití</td> <td></td> </tr> <tr> <td>naučný text z encyklopedie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>poezie</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	typ textu	číslo úryvku	pohádka		návod k použití		naučný text z encyklopedie		poezie	
typ textu	číslo úryvku										
pohádka											
návod k použití											
naučný text z encyklopedie											
poezie											
Poznámky k úloze	Řešení: pohádka: 3, návod k použití: 4, naučný text: 2, poezie: 1										

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura								
Ročník	5.								
Tematický okruh	Literární výchova								
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy								
Indikátor	ČJL-5-3-04.1 Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka ČJL-5-3-04.2 Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza								
Příkladové úlohy	<p>1. V lese pod Kavčí horou se brouzдал v bukovém mokřadisku zlý kanec samotář, který způsobil lidem z okolních vesnic četné škody; obilí na polích rozválel, mnoho loveckých psů roztrhal a na jezdce vyskakoval tak zuřivě a tak vysoko, že koním rozerval břicho. A na toho kance jednou vyrazil muž z rodu Štrosova, syn Sudivojův jménem Bivoj.</p> <p>2. Vrána dychtivě strčila hlavu do džbánu, ale měla příliš krátký zobák. Věděla, že kdyby džbán převrátila, voda by vytekla a vsákla se do země. Vtom něco vránu napadlo. Začala zobákem sbírat se země kamínky a házet je do džbánu. Jak kamínků přibývalo, zvedala se i hladina vody, až se z ní mohla vrána pohodlně napít.</p> <p>3. Ale Vaněk nechtěl o žádné jiné odměně ani slyšet a řekl: „Král slíbil, že kdo způsobil, aby dcera jeho zas mluvila, bude jejím manželem. Královské slovo je zákon; a chce-li král, aby jiní zákony jeho šetřili, musí je sám napřed zachovávat. A proto mi král musí svou dceru dát.</p> <p>Přiřaď k pojmům v tabulce číslo úryvku:</p> <table border="1" data-bbox="395 1261 887 1413"> <thead> <tr> <th>Pojem</th> <th>číslo úryvku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>pohádka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>bajka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>pověst</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Rozhodni, který úryvek je poezie a který próza:</p> <p>1. Je zimní večer. Venku tiše sněží. Mráz na okna kreslí zimoztráz. Zimní večer. Na zámecké věži odbíjejí hodiny svůj čas. V krbu hoří. Z lampy padá záře. Dnes má radost hostitel i host. Jasně oči, rozesmáté tváře - Baron Prášil pozval společnost</p> <p>2. Daleko široko do všech stran dohlédli dalekohledem za toho jasného, zářivého dne. Nikde však stopa po lidech, jen pohádková scenerie přírody, svěží a nedotčená lidskou rukou. Pan Braun byl vzrušen. Toužil po lidech, hledal, ale nenašel je. Zato objevil kousek světa, který mu připomínal ráj, jak si jej v dětských letech</p>	Pojem	číslo úryvku	pohádka		bajka		pověst	
Pojem	číslo úryvku								
pohádka									
bajka									
pověst									

	představoval. 1. _____ 2. _____
Poznámky k úloze	Řešení: pohádka: 3, bajka: 2, pověst: 1 poezie: 1, próza: 2

Komplexní příkladová úloha

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematická oblast	Komunikační a slohová výchova (KaSV) Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)
Očekávaný výstup RVP ZV	<p>ČJL-5-1-01 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV)</p> <p>ČJL-5-1-02 Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV)</p> <p>ČJL-5-2-01 Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV)</p> <p>ČJL-5-2-02 Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV)</p> <p>ČJL-5-2-03 Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV)</p> <p>ČJL-5-2-05 Vyhledá základní skladební dvojici (JV)</p> <p>ČJL-5-2-06 Odlišuje větu jednoduchou a souvětí</p> <p>ČJL-5-2-07 Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV)</p> <p>ČJL-5-2-09 Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV)</p> <p>ČJL-5-3-03 Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV)</p>
Indikátor	<p>ČJL-5-1-01.1 Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis</p> <p>ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou <u>nepodstatné</u> pro jeho smysl (vyznění)</p> <p>ČJL-5-2-01.3 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy</p> <p>ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p>ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic)</p> <p>ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)</p> <p>ČJL-5-2-06.3 Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci.</p> <p>ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu</p> <p>ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu .</p>
Příkladová úloha	<p>Výchozí text: Poznáte mě?</p> <p>Patřím ke známým obyvatelům našich lesů. 2. Hnízdo si stavím z malých větviček, uschlých travin a šedivých lišejníků v korunách stromů. 3. Jako skvělý akrobat šplhám po štíhlých kmenech. 4. Tohle mé umění se často snaží napodobit mnozí malí kluci, ale marně. 5. Nebojím se ani smělých skoků v korunách stromů. 6. Hbitě se pohybuji i na slabých smrkových, jedlových a borových větvičkách. 7. Dokonalým kormidlem je můj dlouhý huňatý ocas. 8. Celý rok si schraňuji zásoby potravin ve vykotlaných stromech na odlehlých místech v lese. 9. Mám tam mnoho jedlých hub, lískových oříšků a jedlových borových a smrkových šišek. 10. Ráda si pochutnám i na čerstvých pupenech stromů a někdy vyberu i hnízda zpěvavých ptáků. 11. Nemohou mě ohrozit ani</p>

	<p>draví obyvatelé lesa. 12. Zachráním se před nimi rychlým útekem. 13. Až se mihne na stromech v lese nebo parku můj rezavý nebo tmavý kožíšek, poznáte mě?</p> <p>Úlohy k textu:</p> <p>A) Napiš, o které zvíře se jedná. (veverka)</p> <p>B) Která věta nebo věty pro jeho poznání nejsou důležité? Napiš jejich číslo. (4)</p> <p>C) Vypiš z vět číslo 2, 3 a 5 podstatnou informaci o hledaném zvířeti. Např.: Podle věty číslo 1 napíšeme – žije v lese.</p> <p>D) Ve větě č. 2 vyhledej slovo vícevýznamové (koruna)</p> <p>E) Z věty č. 5 vypiš slovo s předponou (nebojím)</p> <p>F) Pokud je v 1. větě přídavné jméno měkké, vypiš je. (není)</p> <p>G) Které z těchto slov je podmětem věty č. 2: hnízdo, pták, já, obyvatel. (já)</p> <p>H) Vypiš číslo větného celku, který odpovídá vzorci: V1 a V2. (10)</p> <p>I) Kterým spojovacím výrazem by bylo možné spojit věty č. 11 a č. 12? (protože)</p> <p>J) Vyber z nabídky jiný vhodný název pro výchozí text (C):</p> <p>A) Náš les B) Mé oblíbené zvířátko C) Hádanka D) Z ptačí říše</p> <p>K) Výchozí text je úryvek z (5)</p> <p>3. pohádky 4. encyklopedie 5. populárně naučné knížky pro děti 6. pověsti</p> <p>L) Vyber z nabízených řad jen tu, která je pravopisně správně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na visokém komíně stály dva čápi. - Pravý včelí med se plní do sklenic. - Dívky vyrobyly věnečky z pampelišek. - V sichravém podzimním dnu náš Tomáš nerad vstává.
Poznámky k úloze	Na jedné výchozí ukázce se ověřuje většina elektronicky testovatelných očekávaných výstupů.

2. stupeň

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
Indikátor	ČJL-9-1-01.1 Žák po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu
Příkladové úlohy	<p>„Školáci mají tisíce informací z internetu, knížek jsou plné regály, ale co číst? Mám možná mylnou a bláhovou představu, nestydím se za ni – přečte-li někdo zkrácenou verzi, bude mít třeba chuť přečíst neupravenou verzi... Žijeme rychle, ne nebezpečně, pohodlně; knížku nic nenahradí, kdo nečte, okrádá se o možnost pěstovat fantazii a bez fantazie nastupuje nuda, otupělost a hlupství.“</p> <p style="text-align: right;"><i>(názor V. Duška z článku Mušketýři či Bídníci na pár stránkách, deník Metro)</i></p> <p>Které z následujících tvrzení je nejbližší názoru autora?</p> <p>A) Školákům chybějí informace z internetu. B) Kdo nečte, nepěstuje fantazii. C) Číst je nuda. D) Školáci by neměli číst zkrácené verze knížek.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: B</p> <p>Žák analyzuje předložený text. Úloha ověřuje v jednom indikátoru, zda žák je schopen odlišit ve čteném textu názor autora od zavádějících možností.</p> <p>(Poznámka pro zadavatele – je potřeba respektovat věkové zvláštnosti)</p> <p>Pokud by žák pracoval bez výběru možností, kriticky s textem a své soudy by konfrontoval s dalšími zdroji, úloha se stává elektronicky netestovatelnou. (viz připomínky z diskuse na portálu RVP)</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
Indikátor	<p>ČJL-9-1-03.1 Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem</p> <p>ČJL-9-1-03.2 Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu</p> <p>ČJL-9-1-03.3 Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek</p> <p>ČJL-9-1-03.4 Žák zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci</p> <p>ČJL-9-1-03.5 Žák vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu</p>
Příkladové úlohy	<p>Přijmeme aktivní, komunikativní zaměstnance do mladého kolektivu. Pevná pracovní doba od 9–15:00h. nebo od 13–21:00h, 20 000Kč + provize. <i>(deník Metro)</i></p> <p>Která informace byla zájemcům o zaměstnání záměrně <u>skryta</u>?</p> <p>A) Zaměstnanec bude mít pevnou pracovní dobu. B) Zaměstnanec bude dostávat k platu provize. C) Zaměstnavatel požaduje pouze mladé lidi. D) Zaměstnanec by měl umět komunikovat s lidmi.</p> <p>Která z následujících možností nejspíše vedla zaměstnavatele ke skrývání této informace?</p> <p>A) Zaměstnavatel nechtěl otevřeně uvést tuto informaci v inzerátu. B) Zaměstnavatel tuto informaci skryl nevědomky. C) Zaměstnavatel použil formulaci, která se běžně používá v inzerátech. D) Zaměstnavatel chtěl ušetřit peníze za inzerát.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: (C), (A)</p> <p>Úloha ověřuje v pěti indikátorech, zda žák je schopen rozpoznat manipulativní komunikaci a zaujmout k ní stanovisko.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
Indikátor	<p>ČJL-9-1-03.1 Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem</p> <p>ČJL-9-1-03.2 Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu</p> <p>ČJL-9-1-03.3 Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek</p>
Příkladové úlohy	<p>Park zůstane parkem</p> <p>Pondělní jednání občanského sdružení Ochrana památek přineslo novou naději všem občanům Dolních Břežan. Bylo věnováno palčivému problému modernizace městského parku. Vedení města navrhlo totiž řešení skupiny architektů kolem Jana Nováka. Studii, která likviduje charakteristický romantický ráz parku a počítá s jeho otevřením pro bruslaře a cyklisty, členové sdružení v diskusi odsoudili. Svůj postoj vyjádřili také podepsáním dopisu radě města.</p> <p>1. Kdo je pravděpodobně autorem textu?</p> <p>A) Žák místní základní školy</p> <p>B) Starosta Dolních Břežan</p> <p>C) Člen sdružení Ochrana památek</p> <p>D) Turista projíždějící městem</p> <p>2. Co bylo obsahem dopisu radě města?</p> <p>A) Žádost o rozšíření parku</p> <p>B) Nesouhlas se zřízením stezky pro in-line bruslaře v parku</p> <p>C) Obvinění architektů z podplácení vedení města</p> <p>D) Výzva k vysázení nových dřevin v parku</p> <p>3. Jaké manipulace se autor textu dopouští?</p> <p>A) Tvrdí, že žádný z obyvatel města nechce, aby do parku mohli cyklisté a bruslaři.</p> <p>B) Obviňuje vedení města, že se s občany o modernizaci parku nebaví.</p> <p>C) Připomíná občanům, že starosta neplní svůj předvolební slib a nedbá o rozvoj cyklostezek.</p> <p>D) Upozorňuje na špatnou péči města o stromy v parku.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: 1. C, 2. B, 3. A</p> <p>Indikátory jsou zaměřené na čtenářskou gramotnost.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	<p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>
Indikátor	<p>ČJL-9-1-04.1 Žák najde slovo nevhodně užitá v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné</p> <p>ČJL-9-1-04.2 Žák posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05.1 Žák vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce</p>
Příkladové úlohy	<p>Po obědě přišla první túra, která našim nohám dala co proto. Již před túrou se začaly na některých spolužácích projevovat jisté zdravotní výmoly, které byly oceněny žertíky místní obsluhy hotelu: „No jo, Pražáci, ty na tohle klima nejsou zvyklí!“</p> <p style="text-align: right;">(ze školního časopisu Prima želva ZŠ Bítovská)</p> <p>Která z následujících úprav výchozího textu odstraňuje nevhodné užití slova?</p> <p>A) místo <i>Pražáci</i> má být <i>Pražané</i> B) místo <i>výmoly</i> má být <i>problémy</i> C) místo <i>projevovat</i> má být <i>ukazovat</i> D) místo <i>túra</i> má být <i>kúra</i></p> <p>Která z následujících možností je spisovnou variantou přímé řeči v textu:</p> <p>A) „No jo, Pražáci, ty na tohle klima nejsou zvyklí!“ B) „Ano, Pražáci, ty na tohle podnebí nejsou zvyklí!“ C) „Ano, Pražáci, ti na toto klima nejsou zvyklí!“ D) „No jo, obyvatelé Prahy, ty na tohle klima nejsou zvyklí!“</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: (B), (C)</p> <p>K úkolu na odlišení spisovného a nespisovného projevu by bylo potřeba vypnout automatické opravy, které chyby podtrhávají.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
Indikátor	ČJL-9-1-05.2 Žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými ČJL-9-1-05.3 Žák k vybraným výrazům najde vhodná synonyma ČJL-9-1-05.4 Žák rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu
Příkladové úlohy	<p>Kolem druhé hodiny poblíž železniční stanice v Chrástu přešel vlak neznámého <u>muže</u> ležícího na kolejích. Mašinfíra už nemohl reagovat a několikátunový <u>kolos</u> tělo rozdrtil.</p> <p style="text-align: right;">(www.novinky.cz 20. 5. 2004)</p> <ol style="list-style-type: none"> Nahrad'te nespisovný výraz ve výchozím textu výrazem spisovným: ..... Podtržená slova nahrad'te synonymem. Muž ..... Posuď'te vhodnost nespisovného výrazu: A) Výraz je vhodný B) Výraz není vhodný
Poznámky k úloze	Řešení: 1. mašinfíra – strojvedoucí, 2. Muž – chlap, člověk, pán Kolos – obr, gigant 3. výraz mašinfíra je v textu nevhodný

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
Indikátor	ČJL-9-1-08.1 Žák vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou ČJL-9-1-08.2 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu ČJL-9-1-08.3 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
Příkladové úlohy	<p>Co vlastně pít ryby? Tekutiny potřebují pouze ryby žijící ve slané vodě. Proč? Příčinou je tzv. osmotický zákon. Princip je následující: Tělesné tekutiny ryb žijících ve slané vodě obsahují mnohem méně soli než mořská voda, která je obklopuje. Z tohoto důvodu je kůže těchto ryb neustále vylučováno určité množství tekutiny. Toto množství musí ryby pitím neustále doplňovat.</p> <p style="text-align: right;"><i>Podle časopisu Claudia č. 28 z 11. 7. 2006</i></p> <p>1. Která z následujících možností obsahuje dva víceslovné názvy z výchozího textu?</p> <p>(A) tekutiny, slaná voda (B) tělesné tekutiny, kůže ryb (C) hardware, software (D) osmotický zákon, tělesné tekutiny</p> <p>2. Která z následujících vět nejvíce vystihuje hlavní myšlenku výchozího textu?</p> <p>(A) Ryby vůbec nemusí pít. (B) Všechny ryby si doplňují množství soli v těle. (C) Pít potřebují pouze ryby žijící ve slané vodě. (D) Na otázku v názvu textu se nedá odpovědět.</p>
Poznámky k úloze	Řešení: 1. D, 2. C

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
Indikátor	ČJL-9-1-09.1 Žák uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost ČJL-9-1-09.2 Žák seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší)
Příkladové úlohy	<p>1. Děj vypravování nezachovává časovou posloupnost. Očísluj věty tak, jak se příběh odehrál:</p> <p>----- Loni jsem dostala k Vánocům lyže. ----- Tatínek proto s námi jel na týden do Krkonoš. ----- Můj bratr Pavel už uměl lyžovat, ale já se teprve začínala učit. ----- Pak následovala během týdne celé řada dalších pádů. ----- Chtěla jsem se zachránit a honem jsem se chytila tatínka kolem krku. ----- Měla jsem z dárku velikou radost. ----- Ubytovali jsme se a hned vyrazili na stráň. ----- Sotva mi tatínek poprvé připevnil lyže na boty, začaly se mi rozjíždět nohy. ----- Oba dva jsme ztratili rovnováhu a svalili se do sněhu. ----- Když jsme v neděli odjížděli domů, měla jsem skvělý pocit, že už umím celkem dobře lyžovat.</p> <p>2. Seřaď číslicí (1–5) hodnocení od nejlepšího po nejhorší: ..... dobrý ..... horší ..... nejhorší ..... ne zcela dobrý ..... výborný</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: úloha č. 1 (1, 4, 3, 9, 7, 2, 5, 6, 8, 10) úloha č. 2 (2, 4, 5, 3, 1)</p> <p>K úkolu doporučujeme použít poznámkový papír.</p> <p>Převzato z ČJ pro 6. r., Fraus</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
Indikátor	ČJL-9-1-10.1 Žák najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou. ČJL-9-1-10.2 Žák najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb
Příkladové úlohy	<p>Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a tam jsem se rozhodla, že z něj budu maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole.</p> <p>1. Která úprava souvětí nejlépe odstraňuje nedostatek v jeho výstavbě?</p> <p>A) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora, a proto jsem se rozhodla, že z něj budu maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. B) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a tam jsem se rozhodla z něj maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. C) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora, a proto jsem se rozhodla, že ze zeměpisu budu nejen maturovat, ale dokonce budu pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. D) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a zde jsem se rozhodla z něj maturovat a dále pokračovat v jeho studiu na vysoké škole.</p> <p>V úvodním textu je záměrná pravopisná chyba.</p> <p>2. Která z následujících možností je napsána bez pravopisné chyby?</p> <p>A) Zeměpis mě bavil už od základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora. B) Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora. C) Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měly skvělého pana profesora. D) Zeměpis mě bavil už od základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora.</p>
Poznámky k úloze	Řešení: 1. (C), 2. (A) K úkolu na ověření poznatků z gramatiky by bylo potřeba vypnout automatické opravy, které chyby podtrhávají.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
Indikátor	ČJL-9-1-10.3 Žák analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu ČJL-9-1-10.4 Žák dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.
Příkladové úlohy	<p>Doplňte následující texty tak, abyste vždy dodrželi daný slohový útvar:</p> <p>Vážený pane řediteli, omluvte prosím mou dceru...</p> <p>Jenže to jsme se přepočítali. Alice naším nápadem nebyla vůbec nadšená. Ba právě naopak. A tak ...</p> <p>O víkendu se v Dolní Lhotě konal již šestý ročník populární soutěže.....</p>
Poznámky k úloze	Úloha ověřuje, zda žák je schopen rozpoznat jednotlivé funkční styly a na malé ploše použít své znalosti o jejich charakteristických prvcích v jednotlivých slohových útvarech.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Ortoepie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
Indikátor	ČJL-9-2-02.1 Žák umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky
Příkladové úlohy	<p>Označte spisovnou výslovnost (zapsanou v hranatých závorkách) uvedené věty.</p> <p>Díval se oknem na nejjasnější hvězdu na noční obloze.</p> <p>a) [d'íval se voknem na nejjasnější hvjezdu na noční vobloze] b) [d'íval se oknem na nejasnější hvjezdu na noční obloze] c) [d'íval se oknem na nejjasnější hvjezdu na noční obloze]</p>
Poznámky k úloze	Řešení: c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura						
Ročník	9.						
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)						
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.						
Indikátor	ČJL-9-2-02.1 Žák umí rozlišit způsoby tvoření slov						
Příkladové úlohy	<p>Doplňte správně do tabulky, jak byla utvořena tato slova.</p> <p>Zeměpis, JAWA, Sazka, ČR, papírenský, lesník, pradědeček, horolezec</p> <table border="1"> <tr> <td>odvozováním</td> <td></td> </tr> <tr> <td>skládáním</td> <td></td> </tr> <tr> <td>zkracováním</td> <td></td> </tr> </table>	odvozováním		skládáním		zkracováním	
odvozováním							
skládáním							
zkracováním							
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <table border="1"> <tr> <td>odvozováním</td> <td>Papírenský, lesník, pradědeček</td> </tr> <tr> <td>skládáním</td> <td>Zeměpis, horolezec</td> </tr> <tr> <td>zkracováním</td> <td>JAWA, Sazka, ČR</td> </tr> </table> <p>U zkratkových slov je třeba dbát na rozšířenost slova v běžné SZ (např. Čedok).</p>	odvozováním	Papírenský, lesník, pradědeček	skládáním	Zeměpis, horolezec	zkracováním	JAWA, Sazka, ČR
odvozováním	Papírenský, lesník, pradědeček						
skládáním	Zeměpis, horolezec						
zkracováním	JAWA, Sazka, ČR						

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	ČJL-9-2-02.2 Žák k danému slovesu doplní slovesa odvozená
Příkladové úlohy	<p>Doplň vhodnou předponu ke slovesům.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sed', tebe jsem –volal. 2. Petra dnes učitel –volal z matiky. 3. Svědek původní výpověď –volal. 4. Svým přáním jsem –volal déšť.
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sed', tebe jsem nevolal. 2. Petra dnes učitel vy/odvolal z matiky. 3. Svědek původní výpověď odvolal. 4. Svým přáním jsem přivolal déšť. <p>Indikátor ČJL-9-2-02.2 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	ČJL-9-2-02.3 Žák napíše, jak se nazývá krajina
Příkladové úlohy	<p>Doplň správně podle vzoru:</p> <p>Krajina v okolí města Mostu se nazývá Mostecko. Krajina v okolí města Liberec se nazývá ..... Krajina v okolí řeky Sázavy se nazývá ..... Krajina pod horou Ještěd se nazývá .....</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Liberecko, Posázaví, Podještědí</p> <p>Úloha patří k obtížným. Indikátor ČJL-9-2-02.3 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	ČJL-9-2-02.4 Žák rozliší i vytváří slova složená
Příkladové úlohy	<p>1. V textu podtrhni slova složená.</p> <p>V dějepise jsme se dozvěděli, že rodokmeny některých panovnických rodů mohou být sáhodlouhé.</p> <p>2. Vyjádři slovem složeným: Název místa, kde se vyrábí pivo. .... Název vyučovacího předmětu, který se zabývá státy i světadíly. .... Název činnosti, při níž se chytají ryby. ....</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dějepis, rodokmeny, sáhodlouhé. 2. Pivovar, zeměpis, rybolov. <p>Indikátor ČJL-9-2-02.4 lze testovat i otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	ČJL-9-2-02.5 Žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty
Příkladové úlohy	<p>Nahrad' vyznačená slova slovy českými se shodným významem.</p> <p>Součást českého jazyka tvoří gramatika. .....</p> <p>Ve volném čase hraji fotbal. .....</p> <p>Mám čas maximálně dvě hodiny. ....</p> <p>Půjdeme do centra města. ....</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Mluvnice, kopanou, nejvýše, středu.</p> <p>Úloha patří k obtížným pro vysoký nárok na bohatost SZ.</p> <p>Indikátor ČJL-9-2-02.5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování
Indikátor	ČJL-9-2-02.6 Žák vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování
Příkladové úlohy	<p>Která z následujících vět obsahuje základní význam slova oko?</p> <p>a) Milena objevila oko na punčoše. b) Bratr rád jí koprovou omáčku s volským okem. c) Na polévce se objevila mastná oka. d) Oko je orgánem zraku..</p>
Poznámky k úloze	Řešení: d)
Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	ČJL-9-2-02.7 Žák prokáže znalost významu přeneseného pojmenování
Příkladové úlohy	<p>Která z následujících možností představuje přenesené pojmenování ke slovu oheň?</p> <p>a) divoký bažant b) červený kohout c) kropenatá slepička d) rudý mák</p>
Poznámky k úloze	Řešení: b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování
Indikátor	ČJL-9-2-02.8 Žák ovládá zásady tvoření slov
Příkladové úlohy	<p>Ve kterém bodě je správně proveden slovtvorný rozbor slova „<i>odborník</i>“?</p> <p>a) odbor – kořen, - ník – přípona b) od – předpona, -bor- kořen, - ník – přípona c) odbor – kmen, - ník – přípona d) od – předpona, - bor- kmen, -ník - přípona</p>
Poznámky k úloze	Řešení: b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
Indikátor	ČJL-9-2-03.1 Žák se orientuje v odborném textu
Příkladové úlohy	<p>Předložky s a z Předložky s a z se v písmu rozlišují podle toho, s kterým pádem se ve větě pojí, a to bez zřetele k výslovnosti.</p> <p>1. Se 7. pádem Se 7. pádem se pojí předložka s (se). Např. <i>s bratrem, s přítelem, s matkou, s prací, se psem, s nimi.....</i></p> <p>2. S 2. pádem S 2. pádem se pojí předložka z (ze). <i>Té je možno využít ve spojení s 2. pádem vždy. Např. (jít) z talíře, (vyjít) z domu, (vstát) ze židle, z postele, (sebrat) z podlahy...</i></p> <p>Pozn. Jen v případě, kdy píšící považuje za potřebné naznačit předložkou východisko pohybu z povrchu pryč, popř. po povrchu dolů, může zvolit přeložku s, např. <i>(vzít) se stolu, se skříně.</i> (Pravidla českého pravopisu)</p> <p>1. Doplňte správně předložky s (se), z (ze) Spadnout ....stromu, rozejít se ... přítelem, vrátit se ...hor, radovat se ....nimi.</p> <p>2. Určete, zda je následující zápis předložek bezchybný.</p> <p>Večeřel jsem se sestrou v restauraci. Při odchodu nejprve smetla smítko se své sukně a potom se se mnou rozloučila.</p> <p>ano/ne</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>1. ze (stromu), s (přítelem), z (hor), s (nimi)</p> <p>2. ano</p> <p>Úloha prověřuje, zda žák dokáže poznatky z odborného textu aplikovat v praxi.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	ČJL-9-2-04.1 Žák vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem
Příkladové úlohy	Obsahuje uvedené souvětí všechny slovní druhy? Ano mám rád, když se u mé nohy ozve to milouneké mňau. a) ano b) chybí částice c) chybí číslovka
Poznámky k úloze	Řešení: c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	ČJL-9-2-04.2 Žák určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovtvorného základu
Příkladové úlohy	<p>Která z řad slov odpovídá přesně uvedenému pořadí slovních druhů? Sloveso, příslovce, podstatné jméno, přídavné jméno</p> <p>d) lesník, zalesnit, lesnictví, nezalesněný e) strašit, strašně, strašidlo, strašící f) zavodnit, vodní, podvodník, vodnický</p>
Poznámky k úloze	Řešení: b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	ČJL-9-2-04.3 Žák doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)
Příkladové úlohy	Slova uvedená v závorce správně doplňte do věty: Dědeček postavil celou chatu (vlastní ruka). Týká se to pouze mne a mých (dvě kamarádka). Pánev se (tři vejce) stála na kraji stolu.
Poznámky k úloze	Řešení: Dědeček postavil celou chatu <u>vlastníma rukama</u> . Týká se to pouze mne a mých <u>dvou kamarádek</u> . Pánev se <u>třemi vejci</u> stála na kraji stolu. Indikátor ČJL-9-2-04.3 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	ČJL-9-2-04.4 Žák určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů)
Příkladové úlohy	<p>1. Vyberte z nabídky správné pořadí slovních druhů slov označených v textu.</p> <p>Ona <i>má</i> pravdu. Je to od vás <i>překvapení</i>. Je to <i>má</i> nejmilejší kniha. <i>Překvapení</i> lidé začali tleskat.</p> <p>a) Zájmeno, podstatné jméno, sloveso, podstatné jméno b) Sloveso, podstatné jméno, sloveso, přídavné jméno c) Podstatné jméno, sloveso, podstatné jméno, zájmeno d) Sloveso, podstatné jméno, zájmeno, přídavné jméno</p> <p>2. Ve které větě/větech je slovo <i>kolem</i> neohebným slovním druhem?</p> <p>a) Chlubil se novým <i>kolem</i>. b) Projel <i>kolem</i> mne. c) Všude <i>kolem</i> se černal hustý les.</p> <p>3. Která řada slov obsahuje pouze slova ohebná?</p> <p>a) Věšet, věrně, stojan, haf. b) Peče, maže, dobře, špatně. c) Tento, oheň, hoch, lhát. d) Zdalipak, klid, bouře, svůj.</p>
Poznámky k úloze	Řešení 1. d) 2. b), c) 3. c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	ČJL-9-2-06.1 Žák určí ve větách vyznačená slova jako větné členy.
Příkladové úlohy	<p>Určete větné členy, nezapomeňte na druh příslovečného určení a typ přívlastku:</p> <p>A) V závěru prochází stezka Milíčovským lesem. B) V závěru prochází stezka Milíčovským lesem. C) Závody v plavání se konají v sobotu. D) V Liberci uspořádali pro děti základních škol závody v lehké atletice.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: A) Pks B) PU místa C) Po D) Pt</p> <p>Indikátor ČJL-9-2-06.1 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	ČJL-9-2-06.2 Žák rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku.
Příkladové úlohy	<p>1. Doplňte do vět výrazy v daném významovém poměru. Užijte vhodné spojovací prostředky.</p> <p>a) Dnes navštívím bratra.....(sestra, otec - slučovací) b) Zápas nevyhrála Slavia.....(Sparta – odporovací) c) Zlobí se na tebe nejen bratr..... (kamarád – stupňovací)</p> <p>2. Rozhodněte, kde doplníte čárku:</p> <p>a) Zmrzlina byla výborná avšak předražená. b) Naše družstvo se rozhodne buď pro bílé nebo pro modré dresy. c) Rozkvetly žluté bílé i červené tulipány. d) Je již teplé a proto příjemné jaro.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>1. Doplňte vhodné spojovací prostředky: a) Dnes navštívím bratra, sestru a otce. b) Zápas nevyhrála Slavia, ale Sparta. c) Zlobí se na tebe nejen bratr, ba dokonce i kamarád.</p> <p>2. Rozhodněte, kde doplníte čárku: a) Zmrzlina byla výborná, avšak předražená. b) Naše družstvo se rozhodne buď pro bílé, nebo pro modré dresy. c) Rozkvetly žluté, bílé i červené tulipány. d) Je již teplé, a proto příjemné jaro.</p> <p>Indikátor ČJL-9-2-06.2 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	ČJL-9-2-06.3 Žák doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen.(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu)
Příkladové úlohy	<p>Doplňte věty podle nápovědy a napište, jaké větné členy jste doplnili.</p> <p>Tuto neděli upeču .....dort. (jaký dort?) .....</p> <p>Tuto neděli upeču dort..... (dort pro koho?) .....</p> <p>Tuto neděli .....upeču dort. (jak upeču?) .....</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <p>Tuto neděli upeču výborný dort. přívlastek shodný</p> <p>Tuto neděli upeču dort mamince. předmět</p> <p>Tuto neděli určitě upeču dort. příslovečné určení způsobu</p> <p>Indikátor ČJL-9-2-06.3 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	ČJL-9-2-06.4 Žák vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem.
Příkladové úlohy	<p>Užijte vhodně větný ekvivalent při:</p> <p>A) Vyslovení nesouhlasu. B) Přivolání kočky. C) Upozornění na nebezpečí. D) Vyjádření obsahu věty: Počkejte na mě!</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <p>A) Ne. B) Čiči. C) Pozor! D) Počkat na mě! Počkat!</p> <p>Indikátor ČJL-9-2-06.4 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	ČJL-9-2-06.5 Žák užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum)
Příkladové úlohy	<p>Vyjádřete obsah věty vhodnou větou jednočlennou.</p> <p>Venku tiše padá sníh. ....</p> <p>Vyjádřete obsah věty vhodnou větou dvojčlennou.</p> <p>V prosinci se brzy stmívá. ....</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <p>Venku tiše sněží.</p> <p>V prosinci je brzy tma.</p> <p>Indikátor ČJL-9-2-06.5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	ČJL-9-2-06.6 Žák vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí)
Příkladové úlohy	<p>Vyberte pro následující souvětí jeho grafickou stavbu z nabízených možností:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Náš Petr, který právě přijel z hor, musí jít zítra k zubaři. <ol style="list-style-type: none"> a) 1VH, 2VV, 3VH b) 1VH, 2VH, 3VH c) 1VHa, 2VV, 1VHb 2. Buď se ke všemu přiznáš, nebo všem řeknu, jak ses zachoval! <ol style="list-style-type: none"> a) 1VV, 2VH, 3VV b) 1VH, 2VH, 3VV c) 1VH, 2VV, 3VH
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. c) 2. b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Gramatika)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	ČJL-9-2-07.1 Žák vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba
Příkladové úlohy	<p>Opravte všechny pravopisné chyby v níže uvedených větách:</p> <p>Na stěně vysí vyřezávané hodiny s pozlacenými ručičkami, které jsem zdědil po dědečkovy, a které odbýjejí čas zcela přesně.</p> <p>Pověš mi, jak myslíš, že ti to bude trvat.</p> <p>O velikonocích bychom rádi opět lyžovali v alpských zimních střediskách.</p> <p>Obilí se sváží do sýpek, kde čeká na další spracování.</p> <p>Byli bychom rádi, kdybyste nám včas ohlásily, kdy přijedete.</p> <p>S tímto úkolem mě musíš pomoci.</p> <p>Mám nové auto které jsem si přála.</p> <p>Náš soused rád rozdmíchává rozmíšky.</p> <p>Zbyňkovi se nejvíce líbily Čapkovi moderní pohádky.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>Na stěně visí vyřezávané hodiny s pozlacenými ručičkami, které jsem zdědil po dědečkovi a které odbíjejí čas zcela přesně.</p> <p>Pověz mi, jak myslíš, že ti to bude trvat.</p> <p>O Velikonocích bychom rádi opět lyžovali v alpských zimních střediskách.</p> <p>Obilí se sváží do sýpek, kde čeká na další zpracování.</p> <p>Byli bychom rádi, kdybyste nám včas ohlásili, kdy přijedete.</p> <p>S tímto úkolem mně/mi musíš pomoci.</p> <p>Mám nové auto, které jsem si přála.</p> <p>Náš soused rád rozdmýchává rozmíšky.</p> <p>Zbyňkovi se nejvíce líbily Čapkovy moderní pohádky.</p> <p>V provedení korektury žák prokáže, jak ovládá pravopis.</p> <p>Uvedené příklady jsou maximum. Doporučujeme, aby se v dané úloze sledoval pouze jeden typ pravopisného jevu.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Indikátor	ČJL-9-2-08.1 Žák v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného
Příkladové úlohy	<p>Při každých lyžařských závodech koukaj všecky, aby byli dyž né první, teda aspoň mezi těma nejlepčíma. (Podle J. Buchara)</p> <p>a) Při každých lyžařských závodech se všichni snaží, každý chce stát na bedně.</p> <p>b) Při každých lyžařských závodech se všichni dívají, aby byli když ne první, tak alespoň druhý.</p> <p>c) Při každých lyžařských závodech se všichni snaží vyhrát, nebo být aspoň mezi nejlepšími.</p>
Poznámky k úloze	Řešení: c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Indikátor	ČJL-9-2-08.2 Žák přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka
Příkladové úlohy	<p>K uvedeným větám přiřaďte z nabídky správné označení útvaru národního jazyka, ve kterém je daný úryvek napsán:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tomáš byl tasenej z dějáku a dostal čtverec. 2. Bojí se vejšek, ale prej to bude dobrý. 3. „Šak víš, že su vychovaná mezi lidima,“ připomínala Bystrouška Zlatohřbítkovi. 4. Davy turistů se vypravily do Kutné Hory. <ol style="list-style-type: none"> a) Spisovná čeština b) Slang c) Obecná čeština d) Nářečí (dialekt)
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. b) 2. c) 3. d) 4. a) <p>Slang na některých ZŠ neprobírají – muselo by se vynechat. Otázkou je, zda nerozlišovat pouze spisovný/nespisovný jazyk. Otázku lze upravit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Spisovná čeština b) Nespisovná čeština <p>Řešení</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. – b) 2. – b) 3. – b) 4. – a)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Indikátor	ČJL-9-2-08.3 Žák vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce
Příkladové úlohy	<p>K uvedeným větám přiřaďte z nabídky vhodné označení tohoto úryvku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Já dneska oki a ty?? 2. Seznam zájemců o prezidentský post se rozrůstá. 3. Na některý zamerzlý louži sme vodmetli sníh a už tu byla klouzačka a už sme jezdili sem tam. 4. Zájmena lze rozdělit podle trojího typu skloňování. <ol style="list-style-type: none"> a) Veřejnoprávní rozhlasové/televizní zpravodajství b) SMS zpráva pro kamaráda c) Odborný učební text d) Využití podkrkonošského nářečí ve vypravování <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. – b) 2. – a) 3. – d) 4. – c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	<p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p>
Indikátor	<p>ČJL-9-3-06.1 Žák určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text.</p> <p>ČJL-9-3-01.1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav</p> <p>ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku</p>
Příkladové úlohy	<p>Pátek, 2. ledna SVÁTEK VE SKOTSKU, ÚPLNĚK Dneska mi bylo mizerně. Může za to matka, protože si ve dvě v noci zpívala na schodech. To už je můj osud, že mám takovou matku. Je tu jistá naděje, že se z mých rodičů stanou alkoholici, a tak bych se příští rok mohl dostat do dětského domova. Pes už se otci pomstil. Vyskočil, shodil mu model lodi a potom utekl do zahrady. Otec bez přestání a pořád dokolečka opakoval: „Tříměsíční práce je v tahu.“ Uher na bradě se zvětšuje. Může za to matka, protože neví nic o vitamínech. (Vzhledem k povaze úlohy není určen zdroj)</p> <p>1. Vyber z následující nabídky, o který literární útvar se jedná: A) bajka B) tragédie C) deník D) balada</p> <p>2. Kdo je vypravěčem (vyber správnou odpověď): A) Dívka, která má ráda svého psa. B) Maminka, kterou trápí nezvedený syn. C) Pes v rodině alkoholiků. D) Chlapec v pubertě.</p> <p>3. Která z následujících možností vyjadřuje hlavní myšlenku úryvku: A) Tatínek je nešťastný, že se mu rozbila loď. B) Maminka si ráda ve dne zpívá. C) Chlapec je výrazně kritický k oběma svým rodičům. D) Pes si rád hraje.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: 1. C, 2. D, 3. C</p> <p>Úloha ověřuje ve třech indikátorech, zda je žák schopen porozumět vybraného úryvku z uměleckého textu, pochopit jeho strukturu a odhadnout hlavní myšlenku.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
Indikátor	<p>ČJL-9-3-01.1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav</p> <p>ČJL-9-3-01.2 Žák správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie)</p> <p>ČJL-9-3-01.3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu</p> <p>ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku</p>
Příkladové úlohy	<p>Návrh možných příkladových úloh:</p> <p>Pro indikátor 9-3-01.1 – úryvek ze známé prózy, kde je jasně patrná řeč autorská a řeč postav</p> <p>Pro indikátor 9-3-01.2 – úryvek (nebo krátká báseň), kde se objeví jeden z navrhovaných jevů (nejlépe personifikace či metafora)</p> <p>Pro indikátor 9-3-01.3 - v téže básni vynechat jeden rým, který žák doplní</p> <p>Pro indikátor 9-3-01.4 – nejlépe čtyři ucelené úryvky, ze kterých žák vybere a vypíše hlavní myšlenky (úryvky nejlépe prozaické či z epické poezie)</p>
Poznámky k úloze	Všechny čtyři indikátory zkoumají, zda žák je schopen pochopit literární text, do jisté míry mu porozumět a zároveň zda je schopen se i v rámci uvedených textů k textům souvisle vyjádřit.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
Indikátor	ČJL-9-3-02.1 Žák vybere z ukázek A–E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázkou ČJL-9-3-02.2 Seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly
Příkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: Pro indikátor 9-3-02.1 – žák vybírá na jedné straně z pěti názvů knih a na straně druhé z pěti úryvků – přiřazuje názvy knih k jednotlivým úryvkům – je třeba vybrat známé úryvky a také čtené autory – je možné např. i ze zahraničních literatur Pro indikátor 9-3-02.2 – žák vybírá k uvedeným úryvkům obdobně jednotlivá období vzniku – k několika navrženým obdobím (POZOR MĚLA BY BÝT JASNĚ ODLIŠNÁ) – žák přiřazuje texty (DOBŘE BY BYLO ZVOLIT VÝRAZNĚ ODLIŠNÉ TEXTY I PO STRÁNCE JAZYKOVÉ, OBDOBÍ NESPECIFIKOVAT NA LETOPOČTY, ALE SPÍŠE NA EPOCHY)
Poznámky k úloze	Oba indikátory zkoumají, jak se žáci orientují nejen v individuálním stylu autorů, ale jaké mají povědomí o jednotlivých etapách dějin literatury

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
Indikátor	ČJL-9-3-03.1 Žák popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla ČJL-9-3-03.2 Žák zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila ČJL-9-3-03.3 Žák na základě návštěvy divadelního představení v dopise kamarádovi či kamarádce sdělí dojmy ze zhlédnutého představení
Příkladové úlohy	<p>1) Alternativa č. 1 Písemná slohová práce: a) rozsah 150–180 slov b) téma: Můj dojem z filmu / divadelního představení, které jsem viděl/a Knihu, kterou jsem přečetl/a v poslední době c) útvar: dopis kamarádovi/kamarádce</p> <p>2) Alternativa č. 2 a) Otázka: Které filmové (divadelní) představení jsi viděl/a v poslední době? b) Uveď alespoň jedno jméno herce, který v tebou uvedeném filmu (div. představení) vystupoval c) Napiš alespoň tři důvody, proč se ti film (divadlo) líbil d) Napiš titul knihy, kterou jsi naposled přečetl/a e) Jak se jmenuje její autor? f) Zformuluj ve třech větách, jaký dojem v tobě kniha zanechala</p>
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda jsou žáci schopni jasně a srozumitelně zachytit dojmy ze zhlédnutých představení či přečtených knih.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
Indikátor	ČJL-9-3-04.1 Žák vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce básně, bajka, pohádka)
Příkladové úlohy	<p>Alternativa č. 1 Žák napíše podle zadání (uvést rozsah – min. 80 slov) krátkou básničku, bajku nebo úvod k pohádce</p> <p>Alternativa č. 2 (pouze jedna z nabízených možností)</p> <p>A) Žákovi je předložen text (pohádka, bajka), který není ukončen a žák ho dopíše (opět rozsah min. 50 slov)</p> <p>B) Žákovi je předložena básně (nejlépe psaná volným veršem) a žákův úkol je ji dokončit jednou strofou (min. rozsah 25 slov)</p>
Poznámky k úloze	<p>Indikátor zkoumá, zda jsou žáci schopni alespoň náznaků tvůrčího psaní.</p> <p>Lze testovat jedinečně písemnou prací, u bajky není nutné, aby obsahovala mravní ponaučení.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
Indikátor	ČJL-9-3-05.1 Žák rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře
Příkladové úlohy	<p>Alternativa č. 1</p> <p>Žákovi je předložen jeden text tzv. „brakové - bulvární“ literatury a jeho úkolem je zdůvodnit na vybraných jazykových a stylistických prostředcích, proč se jedná o konzumní literaturu.</p> <p>(Např. text: „Smithi, <i>dostal jsem vás už podruhé</i> a dříve, než jsem si myslel. Uznáváte to?“ „Dávám vám za pravdu, Paruko.“ „To mě těší. Já to ale věděl, že jste soupeř, kterého si musím vážít, a to je taky příčinou, proč jste ještě živý. Měl jsem dosud co dělat ponejvíce se zbabělci a zrádci, víte? Pro ty byla smrt pouhým vykoupením. Sahal jsem k ní rád - a vám, ač nerad, ji také dopřeji. Ale dříve, než vás <i>pošlu z tohoto světa</i>, nedám si ujít příležitost, abych se <i>s vámi nepobavil po svém</i>.“</p> <p>2) Alternativa č. 2</p> <p>Žákovi jsou předloženy dva texty – jeden z tzv. „brakové“ literatury a druhý z literatury klasické a žák by měl dokázat, v čem je zásadní rozdíl</p> <p>(Např. k uvedenému textu jako protiklad tento text: „Prokop: Proč mne potkalo tolik věcí? Dědeček: To se jen zdá. Co člověk potkává, vychází z něho. Prokop: Dědečku, jednal jsem špatně? Dědeček: Špatně, nešpatně. Lidem jsi ublížil.“</p>
Poznámky k úloze	Indikátor zkoumá, zda jsou žáci schopni rozeznat literaturu špatnou od kvalitní. Pracovní skupina důrazně upozorňuje, že tento očekávaný výstup by měl být podroben revizi. Navíc tento typ literatury se neučí na základních školách ani není obsažen v dosud vydaných čítankách.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
Indikátor	ČJL-9-3-06.1 Žák přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů
Příkladové úlohy	<p>1.</p> <p>Sbohem galánečko Sbohem galánečko já už musím jít Kyselé vínečko podalas mně k pití</p> <p>Sbohem galánečko rozlučme sa v pánu Kyselé vínečko podalas mně v džbánu</p> <p>2.</p> <p>Kolegiátní přísedící Kovaljov se probudil dosti časně a odfrkl si „Brrr“, což dělával vždycky, když se probudil, ač si sám nedovedl vysvětlit, jaký k tomu má důvod. Kovaljov se protáhl a dal si podat malé zrcadlo, které stálo na stole. Chtěl se podívat na uhřík, který se mu včera udělal na nose; ale ke svému nejvyššímu údivu zjistil, že tam, kde obvykle mívá nos, má teď docela hladké místo! Kovaljov se zděsil, poručil, aby mu podali vodu, a protřel si ručníkem oči – ale skutečně, nos byl pryč! Začal se štípat, aby se přesvědčil, jestli nespí, ale vypadalo to, že nespí. Vyskočil tedy z postele, vytřepal na sobě noční oděv, ale nos nikde! Poručil, aby mu okamžitě přinesli šaty, a rozběhl se rovnou k vrchnímu policejnímu komisaři.</p> <p>3.</p> <p>KRÁL: Tak dost. Podívejte se, já mám zakletou dceru. BYSTROZRÁKÝ: Tohle chcete rýmovat? KRÁL: Co? Rýmovat? A sakra, já zapomněl. VŠEVĚD: Co jsi říkal? KRÁL: Říkal jsem, mám zakletou dceru. VŠEVĚD: No, a dál? KRÁL (<i>tiše k Bystrozrakému</i>): Honem, porad'! BYSTROZRÁKÝ: Dceru, dceru, to je taky slovo! Co s tím? JASONĚ: Já bych věděl... BYSTROZRÁKÝ: Já taky, ale to nemůžeme použít.</p> <p>4.</p> <p>Nápis na psí hrob Za věrné služby pozemskému pánu – a že se, Pane, nadřel dost –</p>

	<p>do psího ráje otevři mu bránu a podstrč mu tam občas kost.</p> <p style="text-align: right;">(Vzhledem k povaze úlohy nejsou určeny zdroje)</p> <p>Vyberte z následující nabídky literární druhy/žánry a přiřad'te je k vybraným úryvkům:</p> <p>A) Báseň .....</p> <p>B) Komédie .....</p> <p>C) Povídka .....</p> <p>D) Píseň.....</p>
<p>Poznámky k úloze</p>	<p>Řešení:</p> <p>A) Báseň 4</p> <p>B) Komédie 3</p> <p>C) Povídka .....2</p> <p>D) Píseň... 1</p> <p>Úloha ověřuje, zda je žák schopen v krátkém úryvku z uměleckého textu podle kompozice textu, případně užitých jazykových a stylistických prostředků odhadnout vybraný literární druh/žánr.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
Indikátor	ČJL-9-3-07.1 Žák zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů ČJL-9-3-07.2 Žák popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce
Příkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: <ol style="list-style-type: none"> 1) Jména tří autorů (typických představitelů lit. směrů – např. Mácha, Jirásek, Dante apod.) přiřadit ke třem literárním směrům 2) Typická ukázka vybraného díla a žák z ní vypíše základní znaky literárního směru (např. Máchům Máj, Nezvalova Abeceda, jedna z Wolkerových balad apod.)
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda žáci ovládají základní literární směry a jejich znaky.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
Indikátor	<p>ČJL-9-3-08.1 Žák převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře.</p> <p>ČJL-9-3-08.2 Žák porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl</p>
Příkladové úlohy	<p>Návrh možné příkladové úlohy:</p> <p>1) Jakýkoliv prozaický úryvek, kde je užitá řeč autorská a řeč postavy, žák převede do divadelního (filmového) scénáře</p> <p>Např.: „Tak ještě tu máme tyhle dva pány na holení,“ ukázala Pamela prstem na Ignáce s Oskarem a potom spočinula dvěma významnými, dlouhými pohledy na Hynkovi a na Maxovi, „a po nich přijde to nejzajímavější!“</p> <p>Bylo zřejmé, že si neomalenost svého výroku — nejen vůči oběma Maxovým kamarádům, ale koneckonců vůči všem, kteří se až dosud představili — vůbec neuvědomuje.</p> <p>„S námi se nezdržujte, slečno průvodkyně,“ řekl hlasitě Ignác, aniž si — jako dosud jediný — stoupl. „My jsme jenom dva úplně bezvýznamní homosexuálové.“</p> <p>Oskar pozoroval pláž a moře.</p> <p>„My jsme jenom dva řadoví teplajzníci,“ zasmál se Ignác.</p> <p>Max k němu vzhlédl s jistou obavou, ale jeho smích mu připadal v pořádku: byl uvolněný a lehkomyšlný. Osvobozující.</p> <p>Ostatní rekreanti se zvýšeným zájmem vzhlíželi k jejich stolu.</p> <p>„Ale jděte,“ řekla Pamela.</p> <p>S nejistým úsměvem se rozhlédla.</p> <p>„Já to říkal,“ řekl Jarda.</p> <p>Nepřátelsky si Ignáce měřil.</p> <p>„No jo. A co je horší: My nejenže nemáme největší životní sen,“ řekl pochmurně Ignác a pohlédl na Irmu s Denisou, „my dokonce nemáme ani koničky!“</p> <p>„To zas nelží,“ osmělil se Oskar, „ty přece hrozně rád pozoruješ vosy!“</p> <p>„V koši,“ řekl Pamele Max. „Abychom byli přesní.“</p> <p>Jídelnou zavládl všeobecný informační chaos, jehož přímým důsledkem byl rádobydiskrétní šepot. Šarlota s Helgou se zvědavě postavily.</p> <p>„Oni jsou homosexuálové?“ zeptala se Zuzana šepem svého muže.</p> <p>„Ano,“ řekl Hynek.</p> <p>Přál by si, aby se jeho žena tvářila jinak. Pokud možno méně udiveně. Kde žije? Jakub nevěřil svým uším: Takže oni jsou taky homouši — a docela klidně o tom nahlas mluví! Dokonce se ještě smějí! Nechápal, jak to dokážou — a záviděl jim. Nemohl od nich odtrhnout oči. Přemýšlel, jestli by to taky měl říct.“</p> <p>Po zpracování textu do podoby scénáře žák určí rozdíly mezi zpracovaným scénářem a prozaickým textem</p> <p>2) Protože se jedná v tomto případě o notoricky známou scénu z románu Účastníci zájezdu, žák by měl být schopen určit i rozdíl mezi literárním a filmovým zpracováním v širších souvislostech celého díla</p>

Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda jsou žáci schopni rozeznat rozdíly v jednotlivých formách uměleckých výpovědí. Doporučujeme vybrat takové texty, kde je užitá řeč autorská a řeč postav a kde je potlačen popis krajiny nebo situace.
-------------------------	---

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
Indikátor	ČJL-9-3-09.1 Žák vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně ČJL-9-3-09.2 Žák na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)
Příkladové úlohy	Návrh možné příkladové úlohy: <ol style="list-style-type: none"> 1) Žák v předložené encyklopedii (např. Slovník české literatury po r. 1945, Slovník českých spisovatelů apod.) vypíše základní údaje o určitém autorovi a jeho díle 2) Na základě prostudovaného materiálu žák sám vytvoří encyklopedické heslo o některém autorovi (podle vlastního výběru)
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají nejen, jak se žáci jsou schopni orientovat v encyklopedických příručkách, ale zkoumají také, jak jsou schopni porozumět informacím, které jsou v nich obsaženy. Pokud by měla být úloha zadána, je třeba zabezpečit dostatek příruček.

